

บทความวิจัย (Research Article)

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร
NEEDS FOR SECONDARY SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT DEVELOPMENT
BASED ON THE CONCEPT OF GRIT: THE POWER OF PASSION AND PERSEVERANCE

Received: January 21, 2022

Revised: February 8, 2022

Accepted: February 11, 2022

สายถวิล แซ่ฮั่ว^{1*} เพ็ญวรา ชูประวัติ² และปฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์³
Saitawin Saehum^{1*} Penvara Xupravati² and Pruet Siribanpitak³

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย^{1,2,3}Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: Saitawin.s@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 272 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ผลการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน รองลงมา คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะด้านความสนใจ (Interest) รองลงมา คือ คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่น (Hope) คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นต่อเป้าหมาย (Purpose) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ คุณลักษณะด้านการฝึกฝน (Practice)

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ ความกล้าหาญอดทน พลังของความใฝ่ฝัน ความบากบั่นพากเพียร โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The objective of this research was to study secondary schools' needs for academic management development based on grit: the power of passion and perseverance concept. The sample was 272 secondary schools under the Office of the Basic Education Commission, chosen by multi-stage random sampling. Data was collected by a questionnaire comprising 5-point Likert scale questions and analyzed by descriptive statistics and modified priority needs index (PNI_{Modified}). The results of the research showed that the needs for secondary school academic management development in defined student's identity had the highest required index of needs, followed by defined learning goals, established or development of learning resources and organizing

the learning activity respectively, measurement and evaluation had the lowest required index of needs. The needs for grit: the power of passion and perseverance in the aspect of the interest had the highest required index of needs, followed by the hope, the purpose and the practice had the lowest needs.

Keywords: Academic Management, Grit, Passion, Perseverance, Secondary School

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ ซึ่งตัวขับเคลื่อนความสำเร็จ ด้วยการเป็นคนฉลาดและมีความสามารถโดยธรรมชาตินั้นถือว่ายอดเยี่ยม แต่ความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถและสติปัญญาที่มีส่วนสนับสนุน การที่จะประสบความสำเร็จอย่างแท้จริงต้องอาศัยความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร (Grit) (Duckworth, 2016, pp.3-12) และการจัดการศึกษาทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับความกล้าหาญอดทน (Grit) ว่าเป็นความสามารถหนึ่งที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เห็นได้จากรายงานของ World Economic Forum (2015, pp. 3-26) พบว่า การขับเคลื่อนเศรษฐกิจในปัจจุบันต้องอาศัยนวัตกรรม ดังนั้นแรงงานจำเป็นต้องมีทักษะที่แตกต่างจากการรู้หนังสือและการคิดคำนวณ ซึ่งเป็นทักษะในอดีต แต่ปัจจุบันจะต้องมีสมรรถนะเหล่านี้เพิ่มเติม เช่น การทำงานร่วมกัน การคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา รวมทั้งคุณลักษณะเชิงคุณภาพ เช่น ความเพียร/ความกล้าหาญอดทน (Grit) ความอยากรู้อยากเห็น และการคิดริเริ่ม และทักษะข้ามสายงาน ซึ่งความกล้าหาญอดทน (Grit) เป็นความสามารถหนึ่งในทักษะนี้ด้วยเช่นกัน (Levy & Murnane, 2013, pp. 3-5) ทั้งนี้ มีนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของความกล้าหาญอดทน (Grit) ได้แก่ Duckworth et al. (2007, p. 1087) กล่าวว่า ความกล้าหาญอดทน (Grit) คือ ความบากบั่นพากเพียร (Perseverance) และความใฝ่ฝัน (Passion) สำหรับเป้าหมายระยะยาว ความกล้าหาญอดทน (Grit) จะทำให้เกิดการทำงานหนักในแง่ของความท้าทายเมื่อเผชิญกับความล้มเหลวและความยาก รวมไปถึงคุณลักษณะด้านพฤติกรรมที่ขึ้นอยู่กับความหลงใหลส่วนบุคคลในเป้าหมายระยะยาว เสริมด้วยการแรงกระตุ้นที่เข้มแข็งที่จะประสบความสำเร็จในเป้าหมาย รวมทั้งความยืดหยุ่นที่จะพยายามเอาชนะอุปสรรคหรือความท้าทายในการประสบความสำเร็จตามความปรารถนา และมีการเสริมแรงขับเคลื่อนในการประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ Stoltz (2014, pp. 11-13); Thaler and Koval (2015, p. 11) และ Almeida and Daniel (2016, pp. 559-609) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของ Phradhammapitaka (P.A. Payutto) (1999, p. 1,014) และ Phrabrahmakunaporn (P.A. Payutto) (2007, p. 37) ที่กล่าวถึง อิทธิบาท 4 ประกอบด้วยหลักธรรมที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในด้านการเรียนและด้านอื่นๆ จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบและจัดกลุ่มเพื่อเป็นกรอบแนวคิดของคุณลักษณะความกล้าหาญอดทน (Grit) ซึ่งประกอบไปด้วย 4 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านความสนใจ (Interest) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีความสนใจ ตั้งใจทำสิ่งนั้น และทำด้วยใจรักด้วยความอยากรู้อยากเห็นอย่างไม่หยุดหย่อนเพื่อให้สำเร็จตามบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2) คุณลักษณะด้านการฝึกฝน (Practice) ความสามารถของบุคคลที่มีวินัยและพยายามทุ่มเทให้กับการฝึกฝนอย่างจดจ่อ เพื่อพัฒนาตนเองจนสามารถเอาชนะอุปสรรคได้ 3) คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นต่อเป้าหมาย (Purpose) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าและแน่วแน่ โดยมองเห็นภาพความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งมีความหมายทั้งตนเองและผู้อื่นและ 4) คุณลักษณะด้านความมุ่งหวัง (Hope) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีแรงจูงใจ แรงขับ และแนวคิดเติบโตภายในตนเอง ที่จะเผชิญหน้ากับอุปสรรคอย่างมีเหตุผลแม้ว่าความสำเร็จแทบมองไม่เห็น

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมเป็นสังคมที่มีคุณธรรมจริยธรรม (Office of the Education Council, 2019, pp. 75-82) ซึ่ง Office of the Education Council (2019, pp. 89-90) นำแผนการศึกษาแห่งชาติมากำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education, DOE Thailand) ประกอบด้วย

คุณลักษณะสามด้าน นั่นคือ คุณลักษณะด้านผู้เรียน คุณลักษณะด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และคุณลักษณะด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง แต่ละด้านก็จะมีกรอบของการปฏิบัติในแต่ละระดับชั้น โดยเฉพาะด้านผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียน เป็นผู้มีความเพียรกล้าหาญอดทน ใฝ่เรียนรู้โดยตัวชีวิตในระดับมัธยมตอนต้นและตอนปลายของมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561

นอกจากนี้ Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (2020, pp. 2-4) กล่าวว่า องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ใช้แบบประเมิน “สมรรถนะการอยู่ในสังคมโลก” (Global Competence) เพื่อจะตรวจสอบและให้ข้อมูลว่าระบบการศึกษาได้เตรียมเยาวชนให้เป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพเพียงใด หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ผลการประเมินจะเป็นตัวชี้ว่าประชาคมโลกในอนาคตจะอยู่กันอย่างสมครสมานสามัคคีได้ดีเพียงใด ผลการประเมินจะสะท้อนถึงลักษณะพฤติกรรม ความรู้ ทักษะในการคิดของเยาวชนของชาติด้วยว่าในอนาคตจะมีวิธีการจัดการกับความขัดแย้งได้ดีเพียงใด ซึ่งเป้าหมายของการศึกษานอกจากทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิชาการแล้ว ยังต้องเตรียมเยาวชนให้มีความสามารถที่จะอยู่และปฏิบัติงานได้สำเร็จในประชาคมโลกด้วย โดยคุณลักษณะของความกล้าหาญอดทน (Grit) นั้นเป็นหนึ่งในสมรรถนะของการประเมิน เป็นเรื่องใหม่และเป็นความท้าทายสำหรับระบบการศึกษาของไทยในการสร้างเยาวชนให้มีความสามารถที่จะปฏิบัติตนให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จไม่ว่าจะอยู่ที่ใดในโลกก็ตาม ประเทศไทยได้เข้าร่วมประเมินสมรรถนะการอยู่ในสังคมโลกที่เป็นส่วนหนึ่งของการทดสอบ PISA ปี 2018 โดยการทดสอบ PISA เป็นการประเมินนักเรียนอายุ 15 ปี ซึ่งเป็นวัยที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องเล็งเห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะ นั่นคือ ความกล้าหาญอดทน (Grit) เพื่อที่จะพัฒนาให้คะแนนเฉลี่ยสมรรถนะการอยู่ในสังคมโลกในกลุ่มที่ยังมีคะแนนต่ำให้สูงขึ้นหรือเหนือกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่เข้าร่วมประเมินสมรรถนะการอยู่ในสังคมโลก ซึ่งต้องมีการจัดหลักสูตรให้กับผู้เรียนที่ต้องมีการสอดแทรกในเรื่องของความกล้าหาญอดทน (Grit) เข้าไปในเนื้อหา หรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอก ซึ่งขอบข่ายงานของการบริหารโรงเรียนที่เป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนให้ผู้เรียนมีศักยภาพนั้นคือ การบริหารวิชาการ โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Ministry of Education, 1999, pp. 13-16) ทั้งนี้ ความกล้าหาญอดทน (Grit) จึงเป็นลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนที่สามารถฝ่าฟันอุปสรรคจนประสบความสำเร็จตามที่ผู้เรียนต้องการได้ ซึ่งการจะพัฒนาต้องอาศัยการบริหารวิชาการในโรงเรียนเป็นหลัก เพราะการบริหารวิชาการมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารภายในโรงเรียน เนื่องจากการบริหารสถานศึกษานั้นมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน (Xupravati, 2020, pp. 7-141) เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนรู้มักไม่ได้เกิดจากความบกพร่องทางสติปัญญาของนักเรียน แต่เกิดจากผู้เรียนขาดพลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียรทำให้ผู้เรียนไม่กระตือรือร้น ไม่ขยัน ไม่มุ่งมั่น ไม่ปฏิบัติตามความรับผิดชอบของตน รวมทั้งไม่แสดงความพยายามเมื่อเผชิญกับความล้มเหลว ความยากลำบากและอุปสรรค ซึ่งการบริหารวิชาการที่ประกอบไปด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จะสามารถสร้างความพยายามในการเรียนรู้เพื่อความอยู่รอดในการเผชิญกับความท้าทายทางวิชาการผู้เรียนด้วย (Andrian & Ilfiandra, 2020, pp. 198-201)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนหรือในชีวิต รวมทั้งมีทักษะที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตได้นั้น จะต้องมียุคุณลักษณะที่สำคัญเป็นตัวขับเคลื่อน นั่นคือ ความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร เป็นคุณลักษณะที่ปรากฏอยู่ในหลายๆ ตัวชี้วัดของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ และให้ความสำคัญกับคุณลักษณะเชิงคุณภาพ (Character Qualities) ทำให้ผู้เรียนมีความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียรในเป้าหมายระยะยาวของตนเอง เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมี

ความสนใจที่จะวิจัยการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร โดยเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาเป็นกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการและพัฒนากระบวนการดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,358 โรงเรียน

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 342 โรงเรียน โดยคำนวณจากสูตรขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 272 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 1 คน และนักเรียน 1 คน รวมโรงเรียนละ 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 1,088 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร มาเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม และเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย พบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.87 – 1.00 ทุกข้อคำถาม จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 60 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเที่ยง พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) = 0.970 จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและรวบรวมทางไปรษณีย์ โดยมีโรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 272 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 1,088 คน คิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 79.53

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS for windows โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นวิเคราะห์ค่าดัชนี

ความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) (Wongwanich, 2015) แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญจากค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

การพิทักษ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการอนุมัติ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการวิจัยที่ 145/64 เอกสารรับรองหมายเลข COA No.241/2564 วันที่อนุมัติ 5 ตุลาคม 2564 วันสิ้นสุดการอนุมัติ 4 ตุลาคม 2565

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) และผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) มีรายละเอียดดังตาราง 1 - 3

ตาราง 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) (ผู้บริหารและครูผู้สอน)

การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตาม แนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit)	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้	3.67	0.64	มาก	4.88 (4.884)	0.38	มากที่สุด	0.331	(2)
2. การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน	3.65	0.63	มาก	4.88 (4.882)	0.38	มากที่สุด	0.340	(1)
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.63	0.62	มาก	4.62	0.53	มากที่สุด	0.273	(4)
4. การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล	3.68	0.64	มาก	4.67	0.51	มากที่สุด	0.269	(5)
5. การสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.64	0.63	มาก	4.68	0.51	มากที่สุด	0.285	(3)
เฉลี่ยรวม	3.65	0.63	มาก	4.75	0.46	มากที่สุด	-	-

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, $SD = 0.63$) โดยการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 0.64$) รองลงมา คือ การกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.67$, $SD = 0.64$) การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.65$, $SD = 0.63$) และการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.64$, $SD = 0.63$) และการกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.63$, $SD = 0.62$) ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, $SD = 0.46$) โดยการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, $SD = 0.38$)

รองลงมา คือ การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.88$, $SD = 0.38$) การสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.68$, $SD = 0.51$) การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.51$) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.53$) ตามลำดับ

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.340$) รองลงมา คือ การกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.331$) การสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.285$) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.273$) และความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.269$) ตามลำดับ

ตาราง 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) (นักเรียน)

การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตาม แนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit)	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับความ ต้องการ
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้	-	-	-	-	-	-	-	-
2. การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน	-	-	-	-	-	-	-	-
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.76	0.61	มาก	4.62	0.48	มากที่สุด	0.229	(2)
4. การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล	3.78	0.67	มาก	4.57	0.42	มากที่สุด	0.209	(3)
5. การสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.72	0.68	มาก	4.64	0.49	มากที่สุด	0.247	(1)
เฉลี่ยรวม	3.75	0.65	มาก	4.61	0.46	มากที่สุด	-	-

หมายเหตุ: แบบสอบถามฉบับนักเรียนไม่ได้มีข้อความในด้านการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้และการกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน จึงไม่ปรากฏในตาราง

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ของนักเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.65$) โดยการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, $SD = 0.67$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.76$, $SD = 0.61$) และการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.72$, $SD = 0.68$) ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.46$) โดยการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, $SD = 0.49$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.48$) และการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.42$) ตามลำดับ

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ของนักเรียน พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.247$) รองลงมา

คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.229$) และความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.209$) ตามลำดับ

ตาราง 3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความไฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร ในภาพรวม

การบริหารวิชาการโรงเรียน มัธยมศึกษาตามแนวคิด ความกล้าหาญอดทน: พลังของความไฝ่ฝันและ ความบากบั่นพากเพียร	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}$ (ลำดับความต้องการจำเป็น)					
	การกำหนดเป้าหมาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การกำหนดข้อตกลง ของผู้เรียน	การจัดกิจกรรม การเรียนรู้	การกำหนดเกณฑ์การ วัดและประเมินผล	การสร้างหรือพัฒนา แหล่งเรียนรู้	เฉลี่ยรวม
1. คุณลักษณะด้านความสนใจ (Interest)	0.333(2)	0.342(2)	0.295(1)	0.282(1)	0.290(2)	0.308(1)
1.1 มีความสนใจในสิ่งที่ทำ	0.326(8) (0.3264)	0.349(2)	0.288(3)	0.282(1) (0.2823)	0.289(5)	0.307(2) (0.3073)
1.2 มีความหลงใหลในสิ่งที่ทำ	0.339(1)	0.335(6) (0.3353)	0.302(1)	0.282(2) (0.2821)	0.291(4)	0.310(1)
2. คุณลักษณะด้านการฝึกฝน (Practice)	0.327(4)	0.335(4)	0.274(4)	0.262(4)	0.278(4)	0.295(4)
2.1 มีความพยายามและฝึกฝนจน เอาชนะอุปสรรค	0.327(7)	0.332(9)	0.277(6)	0.257(10)	0.281(8)	0.295(9) (0.2951)
2.2 มีวินัยในตนเอง	0.326(9) (0.3261)	0.338(5)	0.271(10)	0.259(9)	0.280(9)	0.295(8) (0.2953)
2.3 มีความยืดหยุ่น	0.329(6)	0.334(8)	0.274(8)	0.271(6)	0.273(10)	0.296(7)
3. คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นต่อ เป้าหมาย (Purpose)	0.328(3)	0.338(3)	0.285(2)	0.271(3)	0.285(3)	0.301(3)
3.1 มีจิตใจจดจ่อกับเป้าหมาย	0.330(5) (0.3301)	0.340(4)	0.278(5)	0.269(7)	0.286(6)	0.301(6)
3.2 มีเป้าหมายระยะยาว	0.324(10)	0.335(7) (0.3351)	0.292(2)	0.273(5)	0.285(7)	0.302(5)
4. คุณลักษณะด้านความมุ่งหวัง (Hope)	0.334(1)	0.344(1)	0.277(3)	0.273(2)	0.294(1)	0.304(2)
4.1 มีความหวังและแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์	0.330(4) (0.3304)	0.333(10)	0.275(7)	0.268(8)	0.292(3)	0.230(10)
4.2 มีกรอบความคิดแบบเติบโต	0.334(3)	0.347(3)	0.282(4)	0.279(3)	0.294(2)	0.307(3) (0.3071)
4.3 มีความกล้าและยืนหยัด	0.338(2)	0.352(1)	0.273(9)	0.273(4)	0.295(1)	0.306(4)

จากตาราง 3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ในภาพรวม พบว่า คุณลักษณะความกล้าหาญอดทน (Grit) ที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ

คุณลักษณะด้านความสนใจ (Interest) ($PNI_{Modified} = 0.308$) รองลงมา คือ คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่น (Hope) ($PNI_{Modified} = 0.302$) คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นต่อเป้าหมาย (Purpose) ($PNI_{Modified} = 0.301$) และคุณลักษณะด้านการฝึกฝน (Practice) ($PNI_{Modified} = 0.295$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร พบว่า ความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรก ได้แก่ คุณลักษณะความความหลงใหลในสิ่งที่ทำ ($PNI_{Modified} = 0.310$) รองลงมาคือ คุณลักษณะความสนใจในสิ่งที่ทำ ($PNI_{Modified} = 0.3073$) และคุณลักษณะการมีกรอบความคิดแบบเติบโต ($PNI_{Modified} = 0.3071$) ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ของผู้บริหารและครูมีสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนในทิศทางเดียวกันเมื่อพิจารณาข้อคำถามที่สอบถามทั้งผู้บริหารและนักเรียน พบว่า การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน (Grit) ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดที่สอดคล้องกัน คือ การสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ตามลำดับส่วนผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.340$) ซึ่งอัตลักษณ์ผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์เกิดขึ้นตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งของสถานศึกษา (Pornrungsrot, 2014, pp. 1-23) โดยในปัจจุบันจะพบว่า การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน มีการกำหนดไม่ตรงกับปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของแต่ละสถานศึกษา หรือกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียนที่กว้างเกินไป ไม่สื่อความหมายที่ชัดเจนหรือใช้ภาษาที่เข้าใจยาก การวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียนให้มีความสัมพันธ์หรือสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน อาทิ คุณลักษณะความกล้าหาญอดทน (Grit) เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ในสิ่งที่สนใจ

นอกจากนี้ ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการทั้ง 5 ด้านคือ การกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล และการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จะพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่ตรงกันในด้านคุณลักษณะความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียรสูงสุดลำดับที่ 1 คือ ด้านคุณลักษณะด้านความสนใจ (Interest) สอดคล้องกับ Duckworth (2016, p. 131) ที่ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบในการประสบความสำเร็จในชีวิตมักมาจากการทำในสิ่งที่เราสนใจก่อนเป็นลำดับแรก เพราะการทำในสิ่งที่สนใจจะทำให้เราไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการทำสิ่งนั้น และสอดคล้องกับการศึกษาในปัจจุบันที่หลักสูตรของสถานศึกษาพยายามจัดให้มีการเรียนการสอนตามความถนัดหรือความสนใจของผู้เรียน อาทิ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะต้องมิกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สำรวจความสนใจของตนเอง เพื่อเป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาต่อทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้ได้พบว่าการบริหารงานวิชาการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสามารถบรรลุผลตามคุณลักษณะความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียรได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเพิ่มเติมในเรื่องของการกำหนดคุณลักษณะด้านความสนใจ (Interest) ในการบริหารวิชาการตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล รวมทั้งการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียรขึ้น

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในส่วนองค์ประกอบย่อยของคุณลักษณะความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร พบว่า การบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน คือ การกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล และการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่ตรงกันในการพัฒนาคุณลักษณะความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่น

พากเพียรองค์ประกอบย่อยสูงสุด 3 ลำดับ คือ (1) คุณลักษณะการมีความหลงใหลในสิ่งที่ทำ (2) คุณลักษณะการมีความสนใจในสิ่งที่ทำ และ (3) คุณลักษณะการมีกรอบความคิดแบบเติบโต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่กล่าวว่า ความหลงใหล ความสนใจ และการมีกรอบแนวคิดแบบเติบโต เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาทักษะและความรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เป็นทักษะที่ผู้เรียนควรจะมีในระยะยาวมากกว่าในระยะสั้นและยึดมั่น ทำทนายและตั้งมั่นพยายามในเป้าหมาย (Duckworth, 2016, pp. 134-161; Dweck, 2017, pp. 20-24; Ericsson et al., 2007, p. 20; Sala & Gobet, 2017, pp. 515-520; Sigmundsson et al., 2020, p. 56; Vallerand, 2010, pp. 97-193; Vallerand et al., 2003, p. 756)

ในปัจจุบันพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษายังขาดความชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนให้มี (1) คุณลักษณะความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร โดยเฉพาะคุณลักษณะการมีความหลงใหลในสิ่งที่ทำ (2) คุณลักษณะการมีความสนใจในสิ่งที่ทำ และ (3) คุณลักษณะการมีกรอบความคิดแบบเติบโต ซึ่งมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (Office of the Education Council, 2019, pp. 89-90) โดยเฉพาะผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education, DOE Thailand) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านผู้เรียน คุณลักษณะด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และคุณลักษณะด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งด้านผู้เรียนที่มีตัวชี้วัดในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย กล่าวคือ ผู้เรียนเป็นผู้มีความเพียร กล้าหาญอดทน ใฝ่เรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การปฏิบัติกิจกรรมในลักษณะต่างๆ จนเกิดเป็นคุณลักษณะความหลงใหล สนใจ และกรอบแนวคิดแบบเติบโตขึ้นในตัวผู้เรียน โดยสถานศึกษาจะต้องมีการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพ จึงจะต้องมีการพัฒนาการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษา การจัดการกระบวนการการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรมีการกำหนดคุณลักษณะการมีความหลงใหลในสิ่งที่ทำ ความสนใจในสิ่งที่ทำ และกรอบความคิดแบบเติบโต ในการกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชนโดยรอบ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เพิ่มเนื้อหาสาระที่เสริมสร้างคุณลักษณะการมีความหลงใหลในสิ่งที่ทำ ความสนใจในสิ่งที่ทำ และกรอบความคิดแบบเติบโต ซึ่งอาจสอดแทรกในชั่วโมงการเรียนการสอนหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีเนื้อหาแต่ละระดับชั้นตามความเหมาะสม ตลอดจนกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล อาทิ ตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ เครื่องมือการวัดและประเมินผล เพื่อประเมินร่วมกับตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะการจัดการศึกษาจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์หรือตัวชี้วัดต่างๆ ที่ต้องพัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะทำหน้าที่พัฒนาและเสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและมีประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องอาศัยบริบท หรือสภาพแวดล้อม ทั้งในและนอกห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้รวมทั้งการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เนื่องจากแหล่งเรียนรู้เป็นจัดการการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความสามารถและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ช่วยกระตุ้นความสนใจในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน มีการเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ และสัมพันธ์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง ตลอดจนการวัดและประเมินผลจะเป็นการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนว่าผู้เรียนบรรลุผลมากน้อยเพียงใดตามธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคนขึ้นอยู่กับพัฒนาทางสติปัญญาและทางร่างกายซึ่งมีความแตกต่างกัน การวัดและประเมินผล การเรียนจะเชื่อมโยงกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาและวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนตามความคาดหวังของหลักสูตร ทั้งนี้การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารวิชาการทั้งระบบ การพัฒนาจะทำให้การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร สามารถสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร รวมทั้งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน มีความต้องการจำเป็นสูงสุดของการบริหารวิชาการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร ซึ่งระบบบริหารควรส่งเสริมและสนับสนุน ยกย่องของคุณภาพของผลลัพธ์ทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมให้เพิ่มสูงขึ้น ส่วนผู้บริหารเองก็ต้องตื่นตัวและหาวิถีเชิงรุกเพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง การจัดสภาพแวดล้อมหรือแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวย รวมถึงกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล อาทิ การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายระดับต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นต้น

1.2 การปลูกฝังความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียรให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านความสนใจ (Interest) 2) คุณลักษณะด้านการฝึกฝน (Practice) 3) คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นต่อเป้าหมาย (Purpose) และ 4) คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นหวัง (Hope) ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวม คุณลักษณะด้านความสนใจ (Interest) มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษาจะต้องประสานความร่วมมือในการสร้างคุณลักษณะดังกล่าวที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือความมุ่งมั่นที่วางไว้ผ่านการฝึกฝน ฝ่าฟันอุปสรรคในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาตัวแปรด้านการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา และแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร ผู้วิจัยที่สนใจศึกษาในเรื่องดังกล่าว อาจศึกษาปัจจัยที่เป็นรายละเอียดของตัวแปรแต่ละตัวเพิ่มเติม หรือศึกษาตัวแปรการบริหารสถานศึกษาเพิ่มเติม ให้ครอบคลุมทั้ง 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป

2.2 พัฒนากลยุทธ์หรือแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียน เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร ด้านการกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียนมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ตามลำดับ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก “ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิต” บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

References

- Almeida, D. J. (2016). Understanding grit in the context of higher education. In *Higher education: Handbook of theory and research* (pp. 559-609). Springer.
- Andrian, R., & Ilfiandra. (2020). Grit world strategy to evolve the academic grits of senior high school students. *Proceedings of International Conference on Educational Psychology and Pedagogy (ICEPP 2019)* (pp. 189–201). <https://doi.org/10.2991/assehr.k.200130.113>.
- Duckworth, A. L., Peterson, C., Matthews, M. D., & Kelly, D. R. (2007). Grit: perseverance and passion for long-term goals. *Journal of personality and social psychology*, 92(6), 1087.
- Duckworth, A. (2016). *Grit: The power of passion and perseverance*. New York, NY: Scribner.
- Dweck, C. S. (2017). *Mindset: Changing the way you think to fulfill your potential*. Hachette UK.
- Ericsson, K. A., Prietula, M. J., & Cokely, E. T. (2007). The making of an expert. *Harvard Business Review*, 85(7/8), 114-21.
- Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2020). *Competency in living in a global society, (global competence): New Assessment of PISA 2018*. Bangkok: Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. [in Thai]
- Levy, F., & Murnane, R. (2013). *Dancing with robots: Human skills for computerized work*. Retrieved July 18, 2023, from http://en.copian.ca/library/research/third_way/dancing_with_robots/dancing_with_robots.pdf
- Ministry of Education. (1999). *National Education Act 1999*. Bangkok: Siam Sport Syndicate. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2019). *National Education Standards B.E. 2561*. Bangkok: Office of the Education Council. [in Thai]
- Phradhammapitaka (P.A. Payutto). (1999). *Buddhadhamma*. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya University. [in Thai]
- Phrabrahmakunaporn (P.A. Payutto). (2007). *Dictionary of Buddhist studies*. Bangkok: Chanphen Publishing House. 37. [in Thai]
- Pornrungsrot, P. (2014). *Student identity, school identity*. Bangkok: Office for Accreditation and Quality Assessment (Public Organization). [in Thai]
- Sala, G., & Gobet, F. (2017). Does far transfer exist? Negative evidence from chess, music, and working memory training. *Current directions in psychological science*, 26(6), 515-520.
- Sigmundsson, H., Haga, M., & Hermundsdottir, F. (2020). The passion scale: Aspects of reliability and validity of a new 8-item scale assessing passion. *New Ideas in Psychology*, 56, 100745.
- Stoltz, P. G. (2014). *Grit-the new science of what it takes to persevere flourish succeed*. United States of America: Climb Strong Press.
- Thaler, L. K., & Koval, R. (2015). *Grit to great: How perseverance, passion, and pluck take you from ordinary to extraordinary*. New York: Crown Business.

- Vallerand, R. J. (2010). On passion for life activities: The Dualistic Model of Passion. In M. P. Zanna (Ed.), *Advances in experimental social psychology* (Vol. 42, pp. 97–193). Academic Press.
[https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(10\)42003-1](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(10)42003-1)
- Vallerand, R. J., Blanchard, C., Mageau, G. A., Koestner, R., Ratelle, C., Léonard, M., ... & Marsolais, J. (2003). Les passions de l'ame: on obsessive and harmonious passion. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85(4):756-67. doi: 10.1037/0022-3514.85.4.756
- Wongwanich, S. (2015). *Needs assessment research*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- World Economic Forum. (2015). *New vision for education unlocking the potential of technology*. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEFUSA_NewVisionforEducation_Report2015.pdf
- Xupravati, P. (2020). Academic Management. In Petpon, P. (Ed.), *Leadership in Education Management and Quality Assurance* (pp. 97-141). Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]